

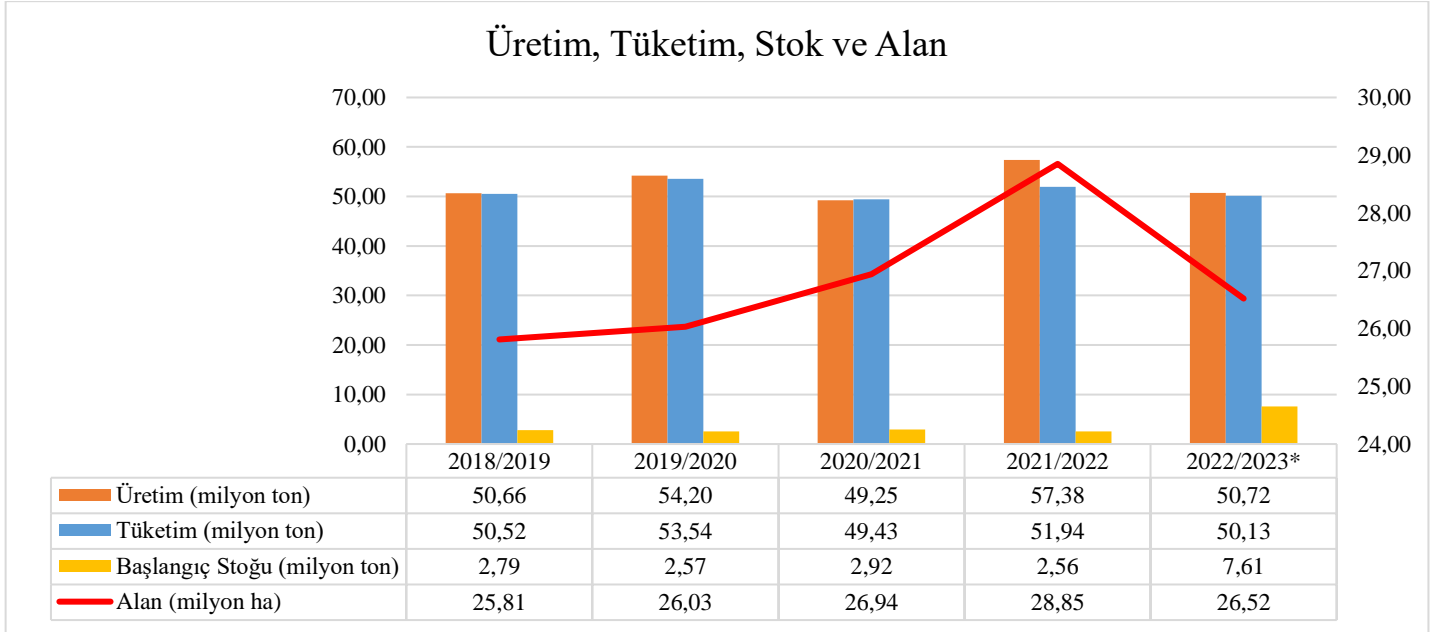

ÜRÜN MASALARI AYÇİÇEĞİ BÜLTENİ

SAYI: 20

MAYIS 2022

DÜNYADA AYÇİÇEĞİ

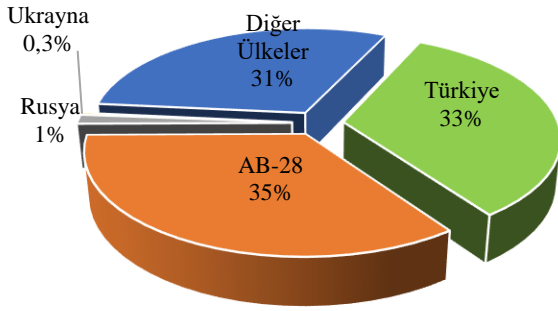
Kaynak: USDA, *Öngörü

2022/2023 pazarlama yılında dünyada yağlı tohum üretim miktarının 647,2 milyon ton olacağı öngörülmektedir. Toplam üretimin %61'ini soya, %12,4'ünü kolza, %7,9'unu yer fıstığı, %7,8'ini ise ayçiçeği oluşturmaktadır.

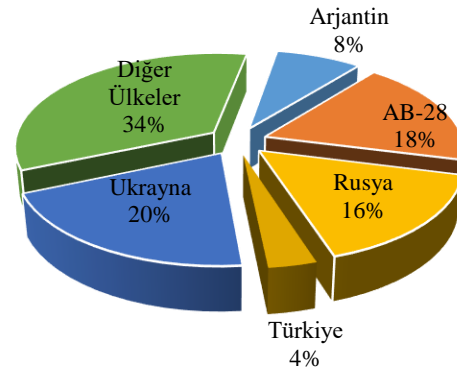
Küresel ayçiçeği üretiminin ise bir önceki yıla göre %11,6 azalışla 50,7 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir. En büyük düşüşün Ukrayna, Rusya ve Moldova'da olacağı beklenmektedir. Arjantin, Amerika Birleşik Devletleri, Sırbistan, Türkiye ve Avrupa Birliğinde ise üretim artışı öngörülmekle birlikte bu artışın toplam kayıpları karşılayamayacağı beklenmektedir.

Birlermiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) "Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi" Mart ayında, Şubat ayına göre 46,9 puan (%23,2) artarak 248,6 puan ile yeni bir rekor kırmıştır. Nisan ayında ise Mart ayına göre 14,3 puan (%5,7) azalarak ortalama 237,5 puan olarak gerçekleşmiştir. Endeksin keskin yükselişinde ayçiçeği, palm, soya ve kolza yağı fiyatlarındaki artış etkili olmuştur. Uluslararası ayçiçeği yağı fiyatları, Karadeniz bölgesinde devam eden savaş nedeniyle ihracat arzının azalmasına bağlı olarak önemli ölçüde artmıştır. Ayrıca, değişken ve yüksek ham petrol fiyatları lojistik maliyetini etkileyerek uluslararası bitkisel yağ fiyatlarında artışa neden olmuştur.

Ayçiçeği İthalatı (2022/2023)

Ayçiçeği İhracatı (2022/2023)

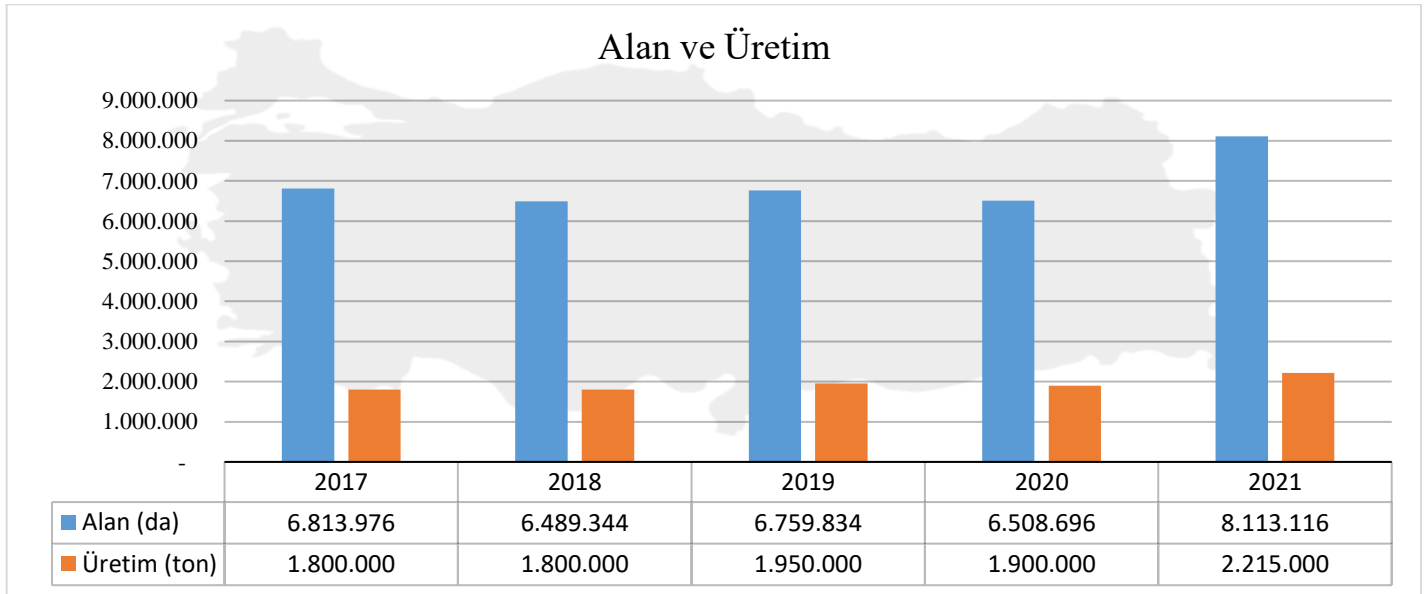

Kaynak: USDA, 2022/2023 pazarlama yılı tahmini

2022/2023 pazarlama yılında dünya ayçiçeği ticaret hacminin bir önceki yıla göre %47 artacağı öngörülmektedir.

TÜRKİYE'DE AYÇİÇEĞİ

Alan ve Üretim

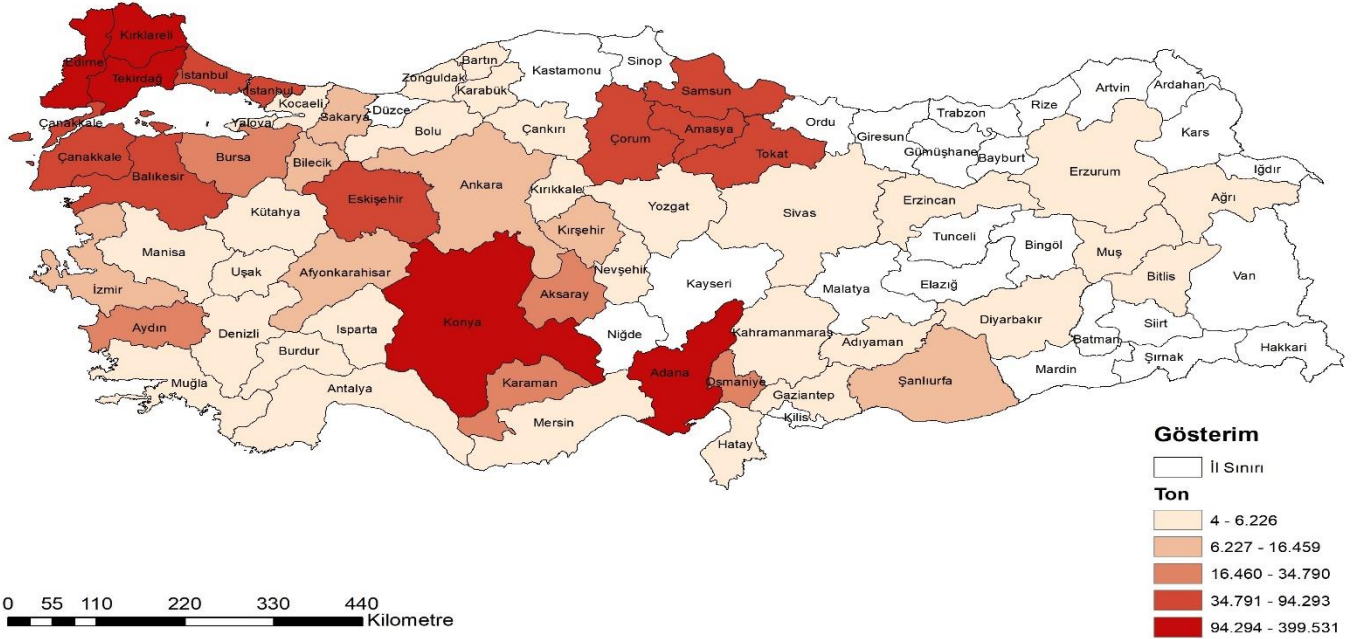

Kaynak: TÜİK

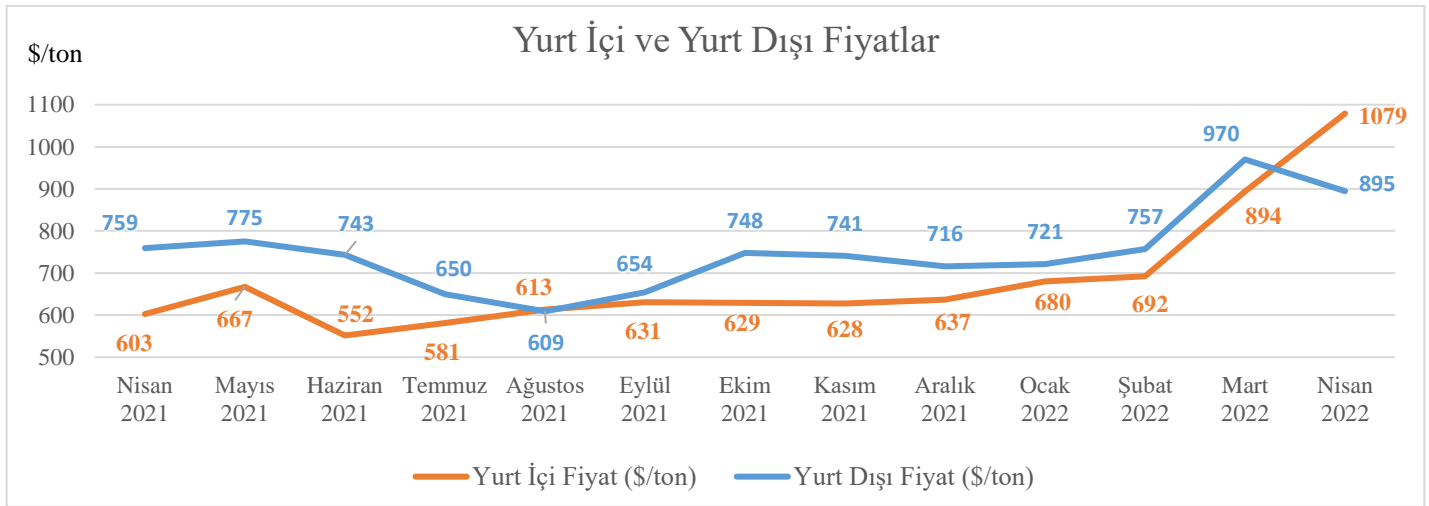
Ülkemiz yağlık ayçiçeği ekiliş alanları 2017 yılında 6,8 milyon dekar iken 2021 yılında yaklaşık %19 artarak 8,1 milyon dekara yükselmiştir. Diğer yandan 2017 yılında 1,8 milyon ton olan yağlık ayçiçeği üretimi 2021 yılında 2,22 milyon tona ulaşmıştır.

TÜİK 2020/2021 pazarlama yılı verilerine göre ayçiçeğinin yeterlilik oranı %62,5'tir. Dekara verim ortalaması 2017 yılında 264 kg iken 2021 yılında yaklaşık %3,4 artarak 273 kg'a yükselmiştir.

AYÇİÇEĞİ ÜRETİM HARİTASI

Türkiye’de ayçiçeği üretiminin yoğun olarak yapıldığı iller sırası ile; Tekirdağ, Konya, Edirne, Kırklareli ve Adana’dır. Bu iller, toplam üretimin %65’ini karşılamaktadır.

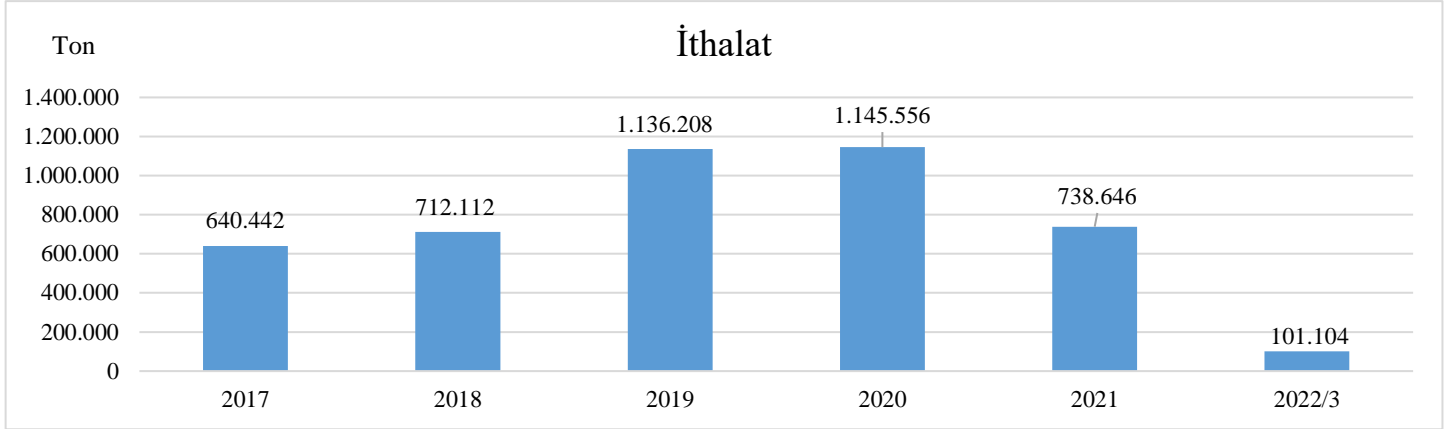

Kaynak: USDA, Edirne Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

Dünya genelinde yaşanan gelişmeler nedeniyle yurt içi ve yurt dışı ayçiçeği borsa fiyatlarında artış yaşanmaktadır. Yurt içi borsalarda Nisan ayı ortalama yağlık ayçiçeği fiyatı 15.875 TL/ton’dur.

Dünya ayçiçeği fiyatı Nisan ayında 895 \$/ton olarak gerçekleşmiştir. Dünya ayçiçeği fiyatları, son dönemde görülen rekor fiyatların ardından büyük ölçüde talep kısıtlanmasına bağlı olarak bir önceki aya göre düşüş göstermiştir.

DIŞ TİCARET

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

Ülkemiz 2021 yılı ayçiçeği tohumu ithalatı 739 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Ayçiçeği tohumu ithalatında öne çıkan ülkeler Bulgaristan, Moldova ve Romanya'dır. 2021 yılı ilk 3 ayında 344 bin ton iken 2022 yılında %71 azalışla 101 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

DEĞERLENDİRME

- ✚ 2020 yılında üretici fiyatlarındaki yükseliş ve Bakanlığımızca destek miktarının artırılmış olması 2021 yılı ayçiçeği ekiliş alanlarına olumlu olarak yansımış ve ekiliş alanları artmıştır.
- ✚ 2021 yılında ayçiçeği üretimi 2,42 milyon tona yükselerek Cumhuriyet tarihinin rekor üretimi gerçekleşmiştir.
- ✚ Üretici fiyatlarındaki yükseliş ve Bakanlığımızca uygulamaya konulan projeler ile 2022 yılı ayçiçeği ekiliş alanlarında ve üretim miktarında artış olacağı değerlendirilmektedir.
- ✚ Karadeniz bölgesinde devam eden savaş nedeniyle özellikle Ukrayna'da beklenen üretim düşüşüne bağlı olarak küresel ayçiçeği üretiminin bir önceki yıla göre %11,6 azalışla 50,7 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.
- ✚ Bakanlığımızca yurt içi ve yurt dışı piyasalardaki fiyat değişimleri, stok yönetimi, hasat durumu yakından takip edilmekte olup üreticilerimizi koruyacak ve tüketicilerimizi kollayacak her türlü tedbir gerek görüldüğü zaman ivedilikle alınmaktadır.

HAZIRLAYAN

**Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarla ve Bahçe Bitkileri Daire Başkanlığı**

☎ 0 312 258 82 00

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr